Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

12.10.2020

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: U 73/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista

Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto

Erityisasiantuntija Johanna Helkimo

Ympäristöministeriö yhtyy valtioneuvoston kantaan seuraavin huomioin.

EI-tuotannollisten alojen tavoite on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja parantaminen maatalousympäristöissä. Suomi on tukenut komission tavoitetta, että maatalousmaa sisältäisi tällaisia aloja. Ei-tuottavia aloja tulisi tulevalla CAP-kaudella olla vähintään 5 %, kuten nykyiselläkin kaudella. Ympäristöministeriö katsoo, että tärkeintä olisi kehittää toimenpidettä nykyistä vaikuttavammaksi ympäristön kannalta. Kansallisessa selvityksessä[1] ei-tuottavien alojen vaikuttavuus on arvioitu nykyisellään heikoksi.

Ympäristöministeriö katsoo, että ottaen huomioon yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteen ympäristö- ja ilmastokunnianhimon nostamisesta, ekojärjestelmän merkitys on olennainen. On tärkeää, että ympäristö- ja ilmastotoimia tehdään nykyistä kunnianhimoisemmin kaikkialla EU-alueella. Suomessa ekojärjestelmä on mahdollista ottaa käyttöön, olipa se jäsenmaille pakollinen tai ei. Ekojärjestelmän rahoitus olisi suoraa EU-rahaa ympäristö- ja ilmastotoimiin, joka ei vaatisi kansallista osarahoitusta.

Jäsenvaltioiden oikeusvarmuuden kannalta olisi perusteltua, että YMP:n 106 artiklaan tulisi lisäys, että strategiasuunnitelman hyväksymismenettelyssä komissio voisi perustaa suunnitelman vain jäsenvaltioita sitovaan EU-lainsäädäntöön. Kuitenkin on huomioitava, että Next Generation EU –väline ja monivuotinen rahoituskehys ovat sidoksissa toisiinsa. Eurooppaneuvoston päätelmien[2] (21.7.2020) mukaan ilmastotoimet valtavirtaistetaan kaikkiin politiikkoihin ja ohjelmiin, jotka rahoitetaan monivuotisesta rahoituskehyksestä ja Next Generation EU –elpymisvälineestä. Myös YMP:n strategiasuunnitelmien tulee olla Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisia ja vastata EU:n ilmastoneutraalisuustavoitetta sekä Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteita. Tämä tulee ottaa huomioon riittävällä tavalla strategisten suunnitelmien hyväksymisprosessissa.

[1] Viherryttämistuen toteutus ja arviointi. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/545599/LIITE2_Viherrytt%C3%A4mistuen_toteutus-ja-arviointi.pdf?sequence=5&isAllowed=

[2] https://www.consilium.europa.eu/media/45126/210720-euco-final-conclusions-fi.pdf